

Nr 31.

Ankom till riksdagens kansli den 5 mars 1918 kl. 1/2 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av väckt motion angående beredande av fast anställning eller vissa andra förmåner åt personer, som stadigvarande äro sysselsatta med städning och rengöringsarbete hos riksdagens verk och myndigheter.

I en inom andra kammaren av herr *Hage* väckt, till bankoutskottet hänvisad motion, nr 52, har anförts följande:

»Nedanstående motion, väckt av herr *Lindhagen* vid 1917 års riksdag, upprepas härmed:

Uti en föregående motion har gjorts framställning om en undersökning av städerskornas levnadsförhållanden vid statens verk och myndigheter samt beredande av fast anställning åt denna tjänstepersonal. Denna framställning måste med lika fog beröra riksdagens verk. Från städerskor inom riksbanken har jag ock fått enträgen uppmaning att upprepa förutnämnda motion även vid denna riksdag. Då motionen i denna del emellertid skall remitteras till annat utskott så får undertecknad — som inhämtat, att skrivbiträden i riksdagens verk erhållit eller äro på väg att erhålla fast anställning — nu på förutnämnda skäl hemställa, att riksdagen ville anmoda fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret låta undersöka, i vad mån i riksdagens verk och myndigheter personer äro på ett stadigvarande sätt sysselsatta med städnings- och rengöringsarbete, samt där-efter överväga, under vilka förutsättningar dylika biträden böra tillerkännas fast anställning eller åtminstone vissa skäligen med sådan anställning förbundna förmåner såsom rätt till sjukhjälp, semester och pension.»

Såsom av ovanstående framgår, förelåg enahanda motion till behandling vid förlidet års riksdag.

Över motionen inhämtade utskottet då yttrande av fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret.

Fullmäktige i riksbanken anförde därvid i avgivet yttrande följande:

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 8 saml. 26 häft. (Nr 31—32.)

Fullmäktige i riksbanken 1917. »Vid riksbankens huvudkontor besörjes det dagliga städnings- och rengöringsarbetet av 10 städerskor, vilka sedan dyrtiden inträtt ersättas med 60 kronor i månaden och därförut åtnjoto ett månadsarvode av 50 kronor. Deras dagliga arbetstid är i genomsnitt 6 timmar. Flera av städerskorna äro gifta med vaktmästare i banken eller änkor efter sådana. Med tre undantag äro städerskorna öfver 50 år gamla. En av dem har haft arbete i banken i 22 år och en annan i 15 år. Anställningstiden för de övriga varierar mellan 8 och 11 år.

Vid avdelningskontoren besörjes städningsarbetet med undantag för fem kontor av kontoren tillhörande personer, såsom vaktmästare, gårdskarlar och eldare eller deras hustrur. Den dagliga arbetstiden för städningen varierar mellan 1½ och 7 timmar och ersättningen för städningen utgår med lägst kronor 12: 50 och högst 50 kronor i månaden. Det har befunnits synnerligen lämpligt, att ifrågavarande bestyr handhaves av de nämnda personerna, och man har för avsikt att, så snart ske kan, genomföra samma ordning även vid de återstående fem kontoren.

För avdelningskontorens vidkommande föreligger således ingen anledning att göra någon ändring i sättet för rengöringspersonalens anställning. Att bereda rengöringsbiträdena vid huvudkontoret fast anställning synes fullmäktige mindre lämpligt, då dessa biträdens arbetstid ej helt behöver tagas i anspråk.

Däremot vilja fullmäktige förorda, att åt de personer, som stadigvarande äro sysselsatta med städningsarbete i banken, beredes förmånen av att vid sjukdomsfall få behålla en del av sina inkomster och att få åtnjuta någon kortare tids kostnadsfri ledighet för vila.

Sjukledighet med bibehållande av $\frac{2}{3}$ av vederbörande eljest tillkommande ersättning torde efter fullmäktiges eller vederbörande kontorsstyrelsens prövning mot läkarbetyg böra kunna beviljas och kostnadsfri ledighet för vila årligen medgivnas under femton dagar, förutsatt att den ledighetssökande haft arbete i banken under minst ett år och kan ställa godkänd vikarie.

Frågan om pension synes fullmäktige lämpligast kunna lösas på det sätt, att fullmäktige bemyndigas att, efter prövning av varje särskilt fall, åt rengöringsbiträde, som en längre följd av år, exempelvis minst 20 år arbetat i banken och till följd av ålder eller nedsatta krafter nödgas upphöra med sitt arbete, lämna ett månadsvis utgående understöd, ej överstigande 300 kronor för år räknat.»

Fullmäktige i riksgäldskontoret yttrade följande:

Fullmäktige i riksgäldskontoret 1917. »Städnings- och renhållningsarbetet i riksdagshuset utföres, med nedan nämnda undantag, av städerskor, vilka antagas av övervaktmästaren och stå under överinseende av denne. Under nu pågående riksdag utgör antalet av dessa städerskor 33. Mellan riksdagarna tjänstgöra stadigvarande endast två av ifrågavarande städerskor, varjämte vid behov av de övriga anlitas erforderligt antal.

Före år 1914 utfördes detta städnings- och renhållningsarbete i regel på entreprenad, varemot avlöningen från och med nämnda år utgår i form av månadsarvodet, som kvitteras av respektive städerskor.

Städningen i riksgäldskontorets lokaler verkställas av kontorets vaktmästare.

Statsutskottet har under flera år efter årlig framställning hos riksgäldsfullmäktige ombestyrvt verkställande av städning i sina lokaler.

Städningen i biblioteket och justitieombudsmannens lokaler ombesörjes av var sin mot månadslön stadigvarande anställd städerska.

De kommittéer m. fl., åt vilka lokaler upplätas i riksdagshuset, anskaffa själva erforderlig städningpersonal.

Vad angår städningen i militieombudsmannens lokaler ombesörjes denna med samma anordning som i justitieombudsmannens lokaler.

Såsom av nu lämnade redogörelse framgår, äro endast ett fåtal personer stadigvarande sysselsatta med städnings- och renhållningsarbete för riksdagen samt hos de riksdagens verk och myndigheter, varom här är fråga. — Därest fast anställning eller vissa andra förmåner enligt motionärens förslag skulle komma att tillerkännas städerskor hos statens verk och myndigheter i allmänhet, varemot fullmäktige för sin del icke hava något att erinra, anse emellertid fullmäktige själfallet, att samma förmåner böra tillkomma jämväl här ifrågvärande städerskor med stadigvarande arbete. Att bereda här åsyftade förmåner åt den städningpersonal, som endast är i tjänst under riksdagarna, lär icke med motionen vara avsett eller eljest böra komma ifråga.»

För egen del anförde utskottet, att enligt utskottets mening fullmäktige icke torde underlåta att i förekommande fall bereda här avsedda personer förmånerna av sjukledighet med bibehållande av någon del av inkomsterna ävensom viss kortare tids kostnadsfri ledighet. Vid sådant förhållande och då frågor om pensioner eller understöd syntes böra i varje särskilt fall underställas riksdagens prövning, ansåge utskottet sig böra avstyrka bifall till motionen.

1917 års
utskott.

Sedan frågan vid föregående års riksdag behandlades, hava enligt utskottets mening icke några nya omständigheter tillkommit, som kunna föranleda en förändrad uppfattning från utskottets sida. Vid sådant förhållande och med åberopande av vad utskottet nästlidet år yttrade i ärendet anser sig utskottet även nu böra avstyrka bifall till motionen.

1918 års
utskott.

Utskottet hemställer,

att förevarande motion, II: 52, icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 5 mars 1918.

På bankoutskottets vägnar:

ERNST HEDENSTIERNA.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Hedenstierna, Hallin*, friherre *Langenskiöld, Nilsson, Wickman, Roos, Jönsson* och *Hedenström* samt

av andra kammaren: herrar *Kristensson, Gustafsson* i Örebro, *Carlson* i Herrljunga, *Berg* i Munkfors, *Borg, Sommelius, Bogren* och *Edbom*.
